

Sygn. akt *I ACa 110/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSA Krzysztof Józefowicz**

Sędziowie: **SA Mariola Głowacka /spr./**

del / SO Małgorzata Goldbeck-Malesińska

Protokolant: **insp. ds. biurowości Katarzyna Kaczmarek**

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2015 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. W.**

przeciwko **Skarbowi Państwa- Dyrektorowi Aresztu Śledczego w P. i Dyrektorowi Zakładu Karnego we W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 29 października 2014 r. sygn. akt XII C 1255/13

1. **oddala apelację;**
2. **zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;**
3. **przyznaje adw. M. I. od Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu kwotę 147,60 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA M. Głowacka /-/SSA K. Józefowicz /-/SSO (del.)Małgorzata Goldbeck – Malesińska

Sygn. akt I ACa 110/15

UZASADNIENIE

Powód P. W. pozwem wniesionym w dniu 1 czerwca 2011r. przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w P. oraz Dyrektorowi Zakładu Karnego we W. domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty w związku z naruszeniem jego dóbr

osobistych w postaci godności, intymności oraz humanitarnego traktowania osób pozbawionych wolności. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

Pozwany Skarb Państwa - Dyrektor Aresztu Śledczego w P. oraz Dyrektor Zakładu Karnego we W. zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa w odpowiedzi na pozew z dnia 28 października 2011r. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 29 listopada 2012r. oddalił powództwo, nie obciążył powoda kosztami sądowymi, zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód jest recydywistą penitencjarnym. W dniu 28 czerwca 2002r. powód po raz kolejny został osadzony w zakładzie karnym. W okresie od czerwca 2002r. do lutego 2003r. powód przebywał w Zakładzie Karnym we W., a następnie został przeniesiony do Aresztu Śledczego w P.. Od listopada 2003r. ponownie przebywał w Zakładzie Karnym we W.. W czasie osadzenia powód przebywał w celach 5-6 osobowych w których nie występowało zjawisko przeludnienia. W czerwcu 2008r. został osadzony w celi nr 197 w pawilonie III B Zakładu Karnego we W.. Cella ta jest przeznaczona dla 3 osób, ma powierzchnię 9 m² (bez kącika sanitarnego), a 10,5 m² z kącikiem sanitarnym. W celi tej powód przebywał wraz z dwoma innymi osobami. W czasie odbywania kary powód korzystał z opieki stomatologa, po tym jak został do niego skierowany (w przeciągu od jednego do dwóch tygodni od zgłoszenia). Mógł korzystać z zajęć oświatowo- kulturalnych, sportowych i biblioteki. W celi posiada do własnej dyspozycji radio, telewizor, konsolę do gier, odbiornik DVD i gitarę.

Opierając się na powyższych ustaleniach Sąd Okręgowy uznał, że

powództwo było niezasadne w tym co do roszczenia za czyny do dnia 1 czerwca 2008r. przedawnione. W toku procesu powód nie wykazał, aby pozwany naruszył jakiegokolwiek z jego dóbr osobistych. Zebrany materiał dowodowy nie pozwolił na ustalenie, że przebywał on w celach przeludnionych, z nieodpowiednio oddzielonym kącikiem sanitarnym, w których panowała wilgoć oraz istniał problem z insektami. Nie było podstaw dla ustalenia, że powodowi odmawiano opieki stomatologicznej czy medycznej.

Z uwagi na oddalenie powództwa na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. Sąd obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego.

Apelację od przedmiotowego wyroku wniósł powód. Zaskarżył w niej wyrok w całości zarzucając:

- 1) nieprawidłowe ustalenie przez Sąd, że pozwany zapewnił powodowi odpowiednie warunki bytowe i sanitarne w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności,
- 2) nieprawidłowe ustalenie, że powód miał zapewnioną opiekę medyczną w tym regularny dostęp do stomatologa,
- 3) uwzględnienie uprzedniej karalności przy ocenie zasadności powództwa,
- 4) nieprawdziwe i niezgodne z faktami stwierdzenie, że powód nie przebywał w celi dwuosobowej wraz z dwoma innymi osadzonymi,
- 5) nieprawidłowe oddalenie wniosków dowodowych powołanych przez powoda co do przesłuchania świadków,
- 6) odrzucenie przez Sąd wniosku powoda o przeprowadzenie oględzin celi nr 197.

Powód wskazując na w/w zarzuty wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2013r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu wydanego rozstrzygnięcia Sąd drugiej instancji wskazał, że roszczenia powoda za zdarzenia zaistniałe do dnia 1 czerwca 2008r. uległy przedawnieniu. Natomiast co do roszczeń powoda powstałych po dniu 2 czerwca 2008r. Sąd Apelacyjny wskazał, że do ustalenia ich zasadności konieczne jest ponowne przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości. W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy z naruszeniem art.

217 § 3 k.p.c. oddalił wnioski dowodowe powoda o przesłuchanie w charakterze świadków J. D., K. K., J. S., M. M. (1), M. K., G. G. i M. J.. Ponadto nawet w oparciu o zeznania samego powoda nie poczynił żadnych ustaleń co do warunków panujących w celach w których powód był dotychczas osadzony w tym nie dokonał oceny zeznań powoda w tym zakresie. Nadto Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd pierwszej instancji w ogóle nie odniósł się do twierdzeń powoda, że okresie od dnia 22 czerwca 2011r. był współosadzony w celi nr 197 z K. K., który jest chory na HCV i padaczkę, a przy tym ciął się i drapał, co miało naruszać dobra osobiste powoda. Dodatkowo Sąd Okręgowy nie odniósł się do wniosku dowodowego o załączenie do akt sprawy książeczki zdrowia powoda, nie czyniąc w tym zakresie żadnych ustaleń (co do zapewnienia powodowi należytej opieki medycznej i stomatologicznej).

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 29 października 2014r.:

- 1) zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.700 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 29 października 2014r. do dnia zapłaty,
- 2) w pozostałym zakresie powództwo oddalił,
- 3) kosztami wydatków obciążył Skarb Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu),
- 4) zasądził od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu na rzecz adwokat M. I. kwotę 2.700 zł plus VAT tytułem wynagrodzenia za czynności pełnomocnika z urzędu przed Sądem drugiej instancji,
- 5) kosztami zastępstwa procesowego obciążył pozwanego w 2,1% i powoda w 97,9%, wyliczenie tych kosztów pozostawił do czasu uprawomocnienia się wyroku.

Podstawę wydanego rozstrzygnięcia stanowiło ustalenie, że powód przebywał w celi nr 197 Pawilon pierwszy (...) Oddział Trzeci około 6 miesięcy tj. od 28 kwietnia 2011r. do października 2011r. Cella ta ma powierzchnię 9,26 m², z czego wydzielony został kącik sanitarny o powierzchni 1,31 m². Kącik ten oddzielają od reszty celi jedynie cienkie ścianki, które sięgają wysokości 1,2 m. Nie zapewnia to izolacji współwięźniów przebywających w celi od odgłosów i zapachów wiążących się z załatwianiem potrzeb fizjologicznych. W w/w celi w trakcie osadzenia w niej powoda zaległy się insekty tj. w materacach łóżek pojawiły się pluskwy. Materace zostały przez pozwanego wymienione, stare zostały spalane. Po przeniesieniu powoda do celi znajdującej się na Oddziale Szpitalnym Zakładu Karnego we W. za

dnia było tam gorąco, w sali brakowało przepływu powietrza, gdyż możliwość wietrzenia pomieszczeń (cyrkulacja powietrza) została ograniczona z uwagi na zainstalowanie przez pozwanego na zewnętrznej ramie okien celi tzw. blind. B. te wykonane z pleksiglasu miały uniemożliwić obserwowanie więźniom przebywającym wewnątrz celi tego co dzieje się na zewnątrz budynku. Przez okres w którym powód był osadzony w zakładzie, pozwany zapewniał mu dostęp do ciepłej kąpieli raz w tygodniu.

Z uwagi na ustalenie przedawnienia roszczeń za zdarzenia zaistniałe przed 1 czerwca 2008r. Sąd Okręgowy odstąpił od czynienia w tym zakresie jakichkolwiek ustaleń faktycznych.

Opierając się poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda zasługiwało jedynie na częściowe uwzględnienie. Wynikało to z faktu, że powód w toku postępowania wykazał jedynie, iż zabudowanie kąpielnicy sanitarnego w celi nr 197 naruszało jego godność osobistą w trakcie wykonywanych czynności fizjologicznych - skutkowało brakiem intymności, a także nie zapewniało żadnej izolacji zapachu, odgłosów itp. Jednocześnie Sąd wskazał, że naruszenie takie nie wynikało ze złośliwego czy celowego zachowania pozwanego, lecz stanowiło niedogodność związaną z odbywaniem kary pozbawienia wolności. Z uwagi na okres przedmiotowego naruszenia Sąd uznał, że zasadne będzie przyznanie kwoty 200 zł za miesiąc znoszenia naruszeń, stąd zasądził na rzecz powoda kwotę 1.200 zł tytułem zadośćuczynienia za w/w naruszenie godności osobistej.

Sąd pierwszej instancji uznał, że powód wykazał również istnienie pluskw w materacach łóżek celi nr 197. Przy czym nie było możliwe określenie dokładne okresu, przez który powód musiał tolerować obecność Insektów w celi. Ważąc stopień naruszenia dóbr osobistych powoda, a co za tym idzie wysokości należnego świadczenia kompensacyjnego, Sąd miał na względzie, że pozwany podjął stosowne działania celem usunięcia powstałego naruszenia tzn. wymienił materace jednocześnie stare przekazując do spalania. Zdaniem Sądu Okręgowego konieczność spania na zapluskwionych materacach naruszyła dobra osobiste powoda, w związku z czym Sąd przyznał powodowi zadośćuczynienia w kwocie 500 zł, jako świadczenie adekwatne do stopnia zaistniałego naruszenia.

Sąd pierwszej instancji nie znalazł natomiast podstaw dla uwzględnienia roszczenia powoda w zakresie w jakim ten domagał się zadośćuczynienia za narażenie go na przebywanie w jednej celi z osobą chorą na HCV. Okoliczność ta nie została bowiem w toku postępowania wykazana. Wskazywał na nią co prawda w zeznaniach świadek J. D., jednakże nie był on do końca pewny czy współosadzony rzeczywiście miał HCV, a nie jakąś inną chorobę. Ponadto Sąd wskazał, że nawet gdyby można było przyjąć, że z

powodem osadzona była osoba zakażona wirusem HCV to w toku postępowania i tak nie wykazano, jakoby już samo przebywanie w celi z taką osobą w jakikolwiek sposób mogło naruszyć dobra osobiste powoda. Nie ustalono w toku postępowania, aby wirus HCV przenosił się drogą kropelkową, podobnie jak nie ustalono żadnych sytuacji w jakich względnie mogłoby dojść do zarażenia powoda.

W kwestii gorąca panującego w sali oddziału szpitalnego Sąd Okręgowy uznał, że nie naruszało ono dobra osobistego powoda. Zainstalowanie blind w oknach nie było spowodowane chęcią poniżenia powoda czy upokorzenia go lub naruszenia jego godności. Zmierzało do zapewnienia bezpieczeństwa pracowników Zakładu Karnego we W.. Sąd podkreślił, że okoliczność niewłaściwej temperatury jako przyczyna naruszenia dóbr osobistych może być odnoszona jedynie do temperatur niskich. Oznacza to, że dopiero gdyby w celi było nadzimno, to można byłoby przyjąć zaistnienie stanu naruszającego dobra osobiste osadzonego. W ocenie Sądu pierwszej instancji dopiero bowiem zimno stanowi niebezpieczeństwo zdrowotne dla organizmu. Natomiast ciepło, nawet rzędu 38°C, niebezpieczeństwa takiego nie stanowi. Ponadto Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że powód jest osobą młodą, nie mającą problemów z nadciśnieniem, kłopotów z sercem, krążeniem czy jakimikolwiek dolegliwościami zdrowotnymi przy których wysoka temperatura rzeczywiście mogłaby stwarzać pewne zagrożenie dla jego zdrowia. Tak więc dopiero w przypadku, gdyby w celi było zimno, to można by przyjąć naruszenie dóbr osobistych, natomiast gdy było ciepło - naruszenia takiego brak. Stąd też Sąd uznając powództwo za wykazane jedynie w części, mając na uwadze zakres naruszonych dóbr osobistych, przyznał powodowi zadośćuczynienie w kwocie 1.700 zł, zasądzając jednocześnie odsetki od dnia wydania wyroku zgodnie z żądaniem pozwu.

W przedmiocie kosztów sądowych powód został zwolniony od obowiązku ich uiszczenia, jednocześnie obciążono nimi Skarb Państwa. Sąd pierwszej instancji orzekł natomiast co do obowiązku zwrotu kosztów pełnomocnika z urzędu ustanowionego dla powoda, który występował w toku postępowania apelacyjnego - zasądził na rzecz adwokata M. I. kwotę 2.700 zł plus VAT, a także zasądził od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów zastępstwa procesowego, wyliczenie tych kosztów pozostawiając do czasu uprawomocnienia się wyroku.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód. Zaskarżył on wyrok w całości zarzucając:

- 1) nieprawidłowe uznanie, że nie należy się powodowi zadośćuczynienie pieniężne za przebywanie na Oddziale Szpitalnym w Zakładzie Karnym we W.,
- 2) nieprawidłowe uznanie, że nie należy się powodowi zadośćuczynienie za
- 2) to, że przebywał z osobą chorą na wirusowe zapalenie wątroby typu HCV oraz osobą chorą na padaczkę,
- 3) nieprawidłowe obliczenie należnego zadośćuczynienia,
- 4) nieprawidłowe odstępianie od przesłuchania K. K.,
- 5) nieprawidłowe oddalenie wniosku dowodowego powoda o przeprowadzenie wizji lokalnej przez niezależną komisję na Oddziale Szpitalnym i w celi nr 197. Powód podnosząc w/w zarzuty wniósł o zmianę wyroku poprzez orzeczenie od pozwanego zadośćuczynienia w kwocie wskazanej w pozwie.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa według norm przepisanych tj. kwoty 2.700 zł.

Pismem z dnia 11 maja 2015r. pełnomocnik powoda sprecyzował zakres zaskarżenia apelacji wskazując, że powód domaga się zmiany wyroku poprzez zasądzenie na jego rzecz, obok kwoty 1.700 zł, dodatkowo kwoty 78.300 zł, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu. Jednocześnie pełnomocnik wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jako znajdujące uzasadnienie w materiale zgromadzonym w aktach sprawy, Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne. Sąd Apelacyjny aprobuje płynące z nich wnioski z wyłączeniem tego, że - co do zasady - bardzo wysoka lub wysoka temperatura w celi nie może spowodować rozstroju zdrowia osadzonego, a co za tym idzie naruszyć zdrowie ujmowane jako dobro osobiste.

W pierwszej kolejności należy ustosunkować się do zarzutów skarżącego odnośnie naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów prawa procesowego poprzez oddalenie wniosków dowodowych o przeprowadzenie wizji lokalnej (ogłędzin) oraz przesłuchanie w charakterze świadka K. K.. W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji powołany został dowód z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, geodezji i kartografii J. M.. W sporządzonej w dniu 10 lutego 2014r. pisemnej opinii biegły dokładnie wyliczył powierzchnię użytkową celi nr 197 w związku z osadzeniem w której powód upatrywał naruszenia jego dóbr osobistych. Stąd też bezprzedmiotowe byłoby przeprowadzanie ogłędzin celi przez Sąd na dalszym etapie postępowania zwłaszcza w sytuacji, kiedy wielkość celi ustalona w opinii nie była kwestionowana przez strony postępowania. Natomiast odnosząc się do zarzutu nie przeprowadzenia przez Sąd pierwszej instancji ogłędzin celi

Oddziału Szpitalnego Zakładu Karnego, na którym przebywał powód, zauważyć należy, że wniosek dowodowy o dokonanie tej czynności procesowej nie mógł zostać uwzględniony już choćby z tego tylko powodu, że powód w jego treści nie oznaczył okoliczności na jaką przedmiotowe oględziny miałyby się odbywać. Podkreślić zaś należy, że w świetle art. 217 § 2 k.p.c. wniosek dowodowy zgłoszony przez stronę nie może ograniczać się jedynie do wskazania samego dowodu, bądź sposobu w jaki dowód ten ma być przeprowadzony, lecz musi zawierać również tezę oznaczającą na jaką okoliczność jest wnoszony (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 lutego 2015r. I ACa 1678/14, LEX nr 1667579). Nawet gdyby przyjąć, że oględziny takie miały odbywać się na okoliczność temperatury panującej

w celach Oddziału Szpitalnego, to wniosek taki pozostawałby nieprzydatny dla ustalenia stanu faktycznego sprawy. A to z powodu, że zdarzenia jakie miałyby być w drodze przedmiotowego dowodu udowodnione zaistniały w przeszłości i stanowiły indywidualny efekt wypadkowej różnych ząębających się czynników, takich jak temperatura powietrza panująca na zewnątrz budynku, stopień nasłonecznienia, liczba osób obecnych w pomieszczeniu itp., które to nie tylko są niemożliwe do odtworzenia całości, lecz nawet choćby w zbliżonych wartościach. Stąd też zarzut powoda odnoszący się do nie przeprowadzenia oględzin nie mógł zostać uwzględniony.

W przedmiocie drugiego z zarzutów dotyczących naruszenia prawa procesowego tj. zarzutu bezzasadnego oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosku powoda o przesłuchanie w charakterze świadka K. K., Sąd Apelacyjny uznał, że przedmiotowe rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego nie uchybiało obowiązującym przepisom procesowym. Z adnotacji uczynionej przez pocztę na korespondencji kierowanej pod adres wskazany przez powoda wynika, że K. K. w miejscu tym nie przebywa. Ponadto w/w nie posiada stałego adresu zameldowania, pod który możliwe byłoby podjęcie próby kolejnego doręczenia mu wezwania do stawienia na rozprawie. Powód w toku postępowania nie był w stanie podać innego adresu miejsca pobytu świadka. W przedmiotowej sytuacji, wobec nie wskazania aktualnego adresu do doręczeń, niemożliwe jest skuteczne zgłoszenie zarzutu naruszenia przepisów postępowania względem rozstrzygnięcia oddalającego wniosek dowodowy o przesłuchanie świadka, gdyż to na stronie składającej wniosek spoczywa obowiązek określenia adresu pod którym świadek przebywa.

Nie stwierdzając zasadności żadnego z podniesionych przez skarżącego zarzutów co do naruszenia prawa procesowego, Sąd Apelacyjny pod rozwagę poddał zarzuty odnoszące się do naruszenia prawa materialnego. Sąd Odwoławczy uznał, że Sąd pierwszej Instancji zasadnie przyjął, że nie zachodziły przesłanki dla zasądzenia zadośćuczynienia z tytułu przebywania

przez powoda w celi z osobą chorą na HCV i padaczkę. Przede wszystkim wskazać należy, że powód w toku procesu nie wykazał, jakoby K. K. w ogóle był osobą w/w chorobami dotkniętą. Niewystarczające dla udowodnienia okoliczności faktycznych sprawy, w sytuacji kwestionowania odpowiedzialności przez pozwanego, pozostawało bowiem samo twierdzenie powoda złożone w toku przesłuchania go w charakterze strony. Jak podkreśla się w orzecznictwie, samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę twierdzenie to zgłaszającą - art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 listopada 2014r. I ACa 1046/14, LEX nr 1649244). Ponadto, z uwagi na wcześniej poczynione rozważania, marginalnie już dodać można, że nawet gdyby K. K. rzeczywiście pozostawał osobą chorą na HCV to i tak fakt przebywania przez niego w celi wspólnie z powodem nie mógłby w żaden sposób skutkować naruszeniem dóbr osobistych P. W.. Przyczyny z powodu których przebywanie w celi z osobą chorą na HCV miałyby naruszać dobra osobiste powoda nie zostały wskazane przez niego - P. W. nie wyjaśnił jak fakt ten miałby oddziaływać na jego zdrowie, samopoczucie czy też inne dobra z katalogu dóbr statuowanego treścią art. 23 k.c.

Sąd Apelacyjny uznał za niezasadny również zarzut powoda co do niezasądzenia przez Sąd pierwszej instancji zadośćuczynienia mimo ustalenia występowania w celach Oddziału Szpitalnego wysokich temperatur. Sąd drugiej instancji rozważając w/w kwestię przyjął jednak, odmienne niż Sąd Okręgowy, przesłanki przemawiające za odmową przyznania powodowi świadczenia opisanego w art. 448 k.c. mimo warunków panujących w celach Oddziału Szpitalnego. Przede wszystkim zauważyć należy, że wysoka temperatura w pomieszczeniach Oddziału Szpitalnego nie utrzymywała się permanentnie, pojawiała się jedynie wówczas, kiedy wzrastała temperatura powietrza na zewnątrz, de facto stan ten stanowił konsekwencję letnich upałów. Poza tym wskazać należy, że powód w toku postępowania nie wykazał nawet przez jaki okres czasu ani z jaką częstotliwością w celach miało panować gorąco. Co istotne powód nie wykazał również dokładnej temperatury powietrza, jaka miała być w celi. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego w szczególności zeznań świadka J. P. nie wynikało, aby którykolwiek z osadzonych posiadał termometr umożliwiający określenie temperatury w celach, tym samym oświadczenia powoda co do tego, że temperatura sięgała 38°C traktować należy jako gołosłowne. Stąd też Sąd Apelacyjny, mimo że nie podzielił argumentacji Sądu Okręgowego w tym zakresie, to nie znalazł podstawy do tego, aby okoliczność występowania w celi wysokiej temperatury w okresie letnim (przy upale panującym na zewnątrz) uznać za naruszenie dobra osobistego powoda.

Na koniec już, wobec nieuwzględnienia zarzutów apelacji, mając na uwadze argumentację skarżącego, Sąd drugiej instancji w ramach kontroli instancyjnej odniósł się także do wysokości zadośćuczynienia przyznanego przez Sąd Okręgowy za stwierdzone naruszenie dóbr osobistych powoda, a to na skutek nieprawidłowo wykonanego w celi nr 197 kącika sanitarnego, jak też konieczności nocowania na zapluskwionych materacach. Zadośćuczynienie w kwocie 1.700 zł - zdaniem Sądu Apelacyjnego - nie pozostaje rażąco niskie. Wskazać natomiast trzeba, że dla uwzględnienia zarzutu nieadekwatności świadczenia w postaci zadośćuczynienia nieodzowne jest, jak wskazuje się w orzecznictwie, wykazanie przez skarżącego jego rażącej nieadekwatności, sąd odwoławczy może bowiem korygować wysokość zadośćuczynienia jedynie wówczas, gdy okazuje się ono nieodpowiednie i to w takim stopniu, że jawi się jako rażąco, a przynajmniej wyraźnie niskie albo wówczas, gdy Sąd pierwszej instancji przyznał je w rozmiarze mniejszym, niż było to usprawiedliwione wynikiem postępowania (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1970r. III PRN 39/70, OSNCP 1971/3/53, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2002r. V CKN 527/00, OSNC 2001/3/42). W niniejszej sprawie powód nie wskazał na żadne okoliczności, które uzasadniałyby ustalenie zadośćuczynienia za dokonane przez pozwanego naruszenie dóbr osobistych w kwocie wyższej niż określona przez Sąd pierwszej instancji. Choćby z tego już powodu uznać należy, że zasądzone świadczenie spełnia funkcję kompensacyjną względem doznanej przez powoda krzywdy, pozostając adekwatne do stopnia naruszenia, czasu jego trwania oraz intensywności.

Powód w piśmie z dnia 8 czerwca 2015r. wskazał, że wszedł w posiadanie dokumentów z których wynika, że po 2007r. w Zakładzie Karnym we W. istniało zjawisko przeludnienia. Powód, chcąc zaoferować Sądowi Apelacyjnemu przeprowadzenie dowodu z tych dokumentów, musiałby uprawdopodobnić, że po wydaniu wyroku przez Sąd pierwszej instancji tj. po dniu 29 października 2014r. wszedł w posiadanie dokumentów, które zamierzał okazać na rozprawie apelacyjnej. Powód jednak w żaden sposób tej okoliczności nie uprawdopodobnił, co skutkowałoby, na podstawie art. 381 k.p.c., pominięciem spóźnionych dowodów, gdyż zgodnie z tym przepisem sąd drugiej instancji może pominać nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji chyba, że potrzeba powołania się na nie wynika później. W konsekwencji Sąd Apelacyjny uznał, że powód mógł te dowody powołać w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Nadto podkreślić należy, że roszczenia powoda za zdarzenia zaistniałe do dnia 1 czerwca 2008r. uległy przedawnieniu, co nie jest kwestionowane w apelacji. Stąd powód musiałby wykazać, że po dniu 1 czerwca 2008r. przebywał w celi w której powierzchnia na jednego

osadzonego była mniejsza niż 3 m². Powód w w/w piśmie z dnia 8 czerwca 2015r. takich okoliczności nie przytoczył, zaś fakt, że po 2007r. w Zakładzie Karnym we W. miałyby być przeludnienie automatycznie nie świadczy o tym, że po 1 czerwca 2008r. powód przebywał w celi w której powierzchnia na jednego osadzonego była mniejsza niż 3 m². Stąd brak było podstaw do wezwania powoda na rozprawę apelacyjną celem okazania dokumentów, o których mowa w piśmie z dnia 8 czerwca 2015r. przy czym powód w tym piśmie nie podał konkretnie w jakie dokumenty (z jakich dat lub daty, przez kogo wystawione) miał wejść w posiadanie. Dodatkowo podkreślić należy, że powód w toku postępowania apelacyjnego miał ustanowionego pełnomocnika z urzędu, któremu mógł przekazać oryginały tych dokumentów lub ich kserokopie, czego nie uczynił. Powód do rozprawy apelacyjnej nie nadesłał Sądowi tych dokumentów, nie zostały one także przedstawione na rozprawie apelacyjnej w dniu 25 czerwca 2015r.

Biorąc powyższe pod rozwagę apelację powoda, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalono.

O kosztach postępowania Sąd drugiej instancji orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Wobec oddalenia apelacji w całości kosztami postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w całości obciążony został powód, przy czym z uwagi na treść art. 11 ust. 3 ustawy o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa koszty te zasądzone na rzecz Skarbu Państwa- Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Koszty te obejmowały koszty zastępstwa procesowego pozwanego - wysokość stawki pełnomocnika ustalona została w oparciu o treść § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U. 2013. 461). Jednocześnie stosownie do § 19 pkt 1 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 25 i § 13 ust. 1 pkt 2 cyt. rozporządzenia Sąd Apelacyjny przyznał adwokat M. I. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę

147,60 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu apelacyjnym, które nie zostały opłacone nawet w części.

SSA M. Głowacka SSA K. Józefowicz SSO M. Goldbeck-Malesińska

--	--	--